Onderzoek wijst uit

Nekklem leidt zelden tot overlijden arrestant

AMSTERDAM / ORANJESTAD — Het gebruik van een nekklem bij arrestaties leidt zelden tot de dood van de arrestant. Dat blijkt uit onderzoek van Wilma Duijst, wetenschapper aan de Radboud Universiteit in Nijmegen en voorzitter van het Forensisch Medisch Genootschap. Het gebruik van de nekklem raakte in opspraak nadat in juni de Arubaan Mitch Henriquez tijdens een vakantie in Den Haag om het leven kwam na hardhandige arrestatie. Bij hem werd een nekklem toegepast.

Voor het onderzoek kon Duijst putten uit dossiers van de Rijksrecherche over de periode 2005-2012. In die periode stierven 24 mensen bij een aanhouding waarbij fysiek geweld werd gebruikt, zei Duijst afgelopen week in het Nederlandse radioprogramma Argos. In de helft van deze gevallen werd de nekklem toegepast, in één geval kwam de arrestant daarbij door verstikking om het leven. De overleden arrestanten hadden opvallend genoeg allemaal vrijwel geen kleding meer aan of waren naakt. Dat wijst volgens Duijst op oververhitting door drank- of drugsgebruik. Ze hadden ook allemaal last van overgewicht, hetgeen oververhitting in de hand kan hebben gewerkt.
Gemiddeld komen in Nederland drie tot vier mensen per jaar om doordat de politie fysiek geweld gebruikt bij hun aanhouding, zo rekende Argos uit. Bij arrestatie wordt jaarlijks gemiddeld zo'n 12.000 keer fysiek geweld toegepast door de politie.

Mitch Henriquez

Na het overlijden van Henriquez gaf de Nederlandse minister voor Veiligheid en Justitie, Ard van der Steur, opdracht tot onderzoek naar de doodsoorzaak van arrestanten bij wie de politie fysiek geweld gebruikte. De minister laat hiervoor de inspectie Veiligheid en Justitie onderzoek doen. Het onderzoek van Duijst staat los van het onderzoek dat door de minister is geïnitieerd.

Extreem geweld

Uit het rapport dat de Rijksrecherche opmaakte, na de dood van Henriquez, bleek dat hij omkwam door extreem politiegeweld. Volgens advocaat Gerald Roethof, die inzage kreeg in het rapport, had de Arubaan een gebroken strottenhoofd, twee gebroken ribben en bloeduitstortingen bij zijn slaap, neus en geslachtsdeel. Arubaanse politici spraken zich na het rechercherapport uit voor een verbod op de nekklem. Overigens is het gebruik van de nekklem geen standaardtechniek van de Nederlandse politie. Ook in de politieopleiding wordt de nekklem niet getraind. Sinds 2008 worden arm- en beenklemmen gebruikt wanneer arrestanten zich hevig verzetten bij aanhouding.